

Тема. Як звать його? Чи взагалі він звався? Життя та творчість М.Вінграновського. М.Вінграновський. "Бабунин дощ"

Мета: ознайомити учнів із життєвим і творчим шляхом М. Вінграновського; вчити виразно і вдумливо читати поезії, коментувати художні описи природи, усвідомлювати значення образного слова для вираження почуттів; формувати власне бачення ліричного героя. Розвивати зв'язне мовлення, образне мислення, уяву. Виховувати любов до природи, поезії, почуття прекрасного.

Тип уроку: урок засвоєння нових знань.

Обладнання: картки, відео, фото.

Хід уроку

I. Організаційний етап

*...Той любов'ю повниться до світу,
Хто рідну землю має над собою...*

- Автор цих слів – відомий український поет Микола Вінграновський. Його називають чарівником слова. Твори Миколи Степановича для дітей – це чарівний світ, де легко та просто народжується казка, де живуть її добрі герої, де природа оживає та дивує й захоплює людину.

II. Актуалізація опорних знань, умінь і навичок учнів.

Микола Степанович – чудовий митець пейзажів.

1. Інсценізація вірша М.Вінграновського "Молоденька хмаринка"

Хлопчик Молоденька хмаринка

Шука в небі хатинку —

Та у небі її не знайдеш.

Дівчинка Молоденька хмаринко,

Нема в небі хатинки,

То ж кудити, хмаринко, підеш?

Хмаринка Зиму де зимувати,

Літо де літувати

Та і як тоді жить, як на те?

Хлопчик Молоденька хмаринко,

Йди до нас у хатинку —

Під вікном у нас вишня цвіте.

Дівчинка Цвіте зранку кульбаба,

Цвіте жовта троянда,

І жовтеньким курчатка цвітуть.

Разом Будеш їх поливати,

Будеш їх напувати,

А вони тобі щастя дадуть.

1. Бесіда за змістом:

- Чи сподобався вам вірш і чим саме? Чи знаєте ви вірші про природу?

- Відчуття прекрасного світу дитинства та природи дано не кожному, а лише тим людям, які наділені здібностями помічати навколо себе деталі, що непомітні іншим. Таким талантом, яскравим і неповторним, володів Микола Вінграновський.

III. Засвоєння нових знань, умінь, навичок

1. Розповідь про життя та творчість М.Вінграновського (групи дослідників – домашнє завдання за бажанням)

- Групи дослідників підготувала нам цікаві повідомлення про талановитого поета та прозаїка.

Географи представляють "Карту життя Миколи Вінграновського". Називають географічні точки: Миколаївщина (м. Первомайськ), Київ, Москва.

- Народився М. С. Вінграновський на півдні України – на Миколаївщині.

Миколаївщина – це частина України, де переплітається небо зі степом, а степ – з Південним Бугом. Змалечку тільки й бачив степ, а став дорослим - побачив ліси і ріки...

Бібліографи повідомляють - М.С.Вінграновський народився 7 листопада 1936 року на Богополі, у м. Первомайськ, Миколаївської області. Він ріс самостійним, допитливим, змалку хотів стати актором.

Микола Вінграновський навчався і закінчив школу та Всесоюзний державний інститут кінематографії в Москві. Працював на Київській кіностудії імені О.Довженка.

26 травня 2004 року на 68 році життя серце видатного письменника, кіноактора і режисера, лауреата Національної премії України імені Т.Г.Шевченка, премії Фондації Антоновичів (США), літературної премії "Благовіст", премії імені В.Вернадського та О.Довженка, заслуженого діяча мистецтва, одного із славної когорти поетів – шістдесятників М.С.Вінграновського перестало битися

Літератори підготували брошуру

Текст сторінки 1

Писати поезії М.Вінграновський почав ще в юності. У 1961 році "Літературна газета" опублікувала доробку з 15 віршів.

Збірки віршів, які виходили за життя автора: "Атомні прелюди" (1962), "Сто поезій" (1967), "Поезії" (1971), "На срібнім березі" (1978), "Київ" (1982), "Губами теплими і оком золотим" (1984), "Вибрані твори" (1986), "Цю жінку я люблю" (1990), "З обійманих тобою днів" (1993), "Любово, не прощай!" (1996).

Текст сторінки 2

Вірші та прозові твори Миколи Вінграновського для дітей виходили у збірках: "Андрійко-говорійко" (1971), "Мак" (1973), "Літній ранок" (1976), "Первінка" (1977), "Літній вечір" (1979), "Ластівка біля вікна" (1981), "На добраніч" (1983), "Кінь на вечірній зорі" (1987), "У неквапи білі лапи" (1989), "Северин Наливайко" (1996), "Козак Петро Мамарига" (2001), "Сіроманець" (2001), "Іде кіт через лід" (2003).

Текст сторінки 3

Микола Вінграновський – автор прозових творів: "Світ без війни" (1958), "Президент" (1960), "Сіроманець" (1977), "Гусенятко" (1978), "Літо на Десні" (1983), "Низенько пов'язана" (1985), "В глибині дощів" (1985), "П'ять повістей" (1987), "Чотирнадцять столиць України" (1996), "Манюня" (2003).

ВІДЕО "Повість полум'яних літ"

- Як кіноактор Микола Степанович зіграв у 4-х художніх фільмах. Найвідоміша роль Миколи Вінграновського – Івана Орлюка у фільмі "Повість полум'яних літ" (1961, сценарій О.Довженка). Цей фільм отримав нагороди міжнародних фестивалів у Каннах, Лондоні та Лос-Анджелесі.

Микола Вінграновський – режисер, сценарист 5-и художніх та 8-ми документальних фільмів.

Микола Вінграновський був першим президентом міжнародного ПЕН-клубу, що репрезентує українську літературу у світовому масштабі.

2. Робота із текстом вірша "Бабунин дощ"

- М.Вінграновський у своїх поезіях відтворив художній світ, у якому природа натхненно одухотворена. У творах поета тварини, птахи, рослини наділені здатністю мислити та перейматися, як люди. Сьогодні ми познайомимося із поезією Миколи Степановича Вінграновського "Бабунин дощ". Але спочатку дайте відповіді на запитання.

- Яке природне явище називаємо дощем?

- Які відчуття у вас викликає дощ?
- Які зміни в природі відбуваються після дощу?

2.1. Читання вірша "Бабунин дощ" вчителем

2.2. Словникова робота

Клямка – пластинка з важільцем, якою зачиняють і відчиняють двері, хвіртку тощо.

Цяпота – дрібні краплі дощу.

Стежка яблуката – стежка, всипана яблуками.

Чамрота – сильний аромат.

Кожух – довга, не вкрита сукном шуба з великим коміром, пошита звичайно з овечої шкіри хутром до середини.

Бульбохата - калюжі покриті бульбашками.

2.3. Робота в групах. Заповнення таблиці

1 група – колонку "Рослинний світ (фітоніми)";

2 група – колонку "Тваринний світ (зооніми)";

3 група – колонку "Образ людини".

Рослинний світ	Тваринний світ	Образ істоти
яблука	котяра	губи
м'ята	пташата	борода
сад	їжаки	вухо
степ	сов'яче око	руки
	вовче око	голова
	кінь	волосся (посріблене сідло)
		ноги
		обличчя

2.4. Колективна робота. Гра "Розсипанка"

Весло (плисти) День, ніч (жити) Стежка (йти) Р у х кінь (бігти) Нога (йти,бігти) Дощ (падати) Крило (летіти)

1.5. Асоціативний куш до поняття "дощ"

Дощ Бульби Заховайсь мокро дрижаки

IV. Закріплення вивченого

1. "Домалюйте" картинку

- Хто пускає бульби - ... (хата)
- Хто у торбі - ... (кінь)
- Де попискують пташата - ... (у вусі)
- Де дримають їжаки - ... (у бороді)
- Куди знов почапав - ... (у степи)

2. Бесіда

- Який настрій виник у вас після прочитання поезії?
- Чи можна на основі цієї поезії зняти мультиплікаційний фільм?

Навколо нас, діти, надзвичайно багато чудових подій, які ми зачасту не помічає. Навколишній світ – це не лише родина, школа, комп'ютер та друзі... Це ще й дивний світ природи та буття нас, людей, в цій життєдайній красі. Тому давайте будемо вчитися озиратися навколо, милуватися та цінувати кожну мить життя.

V. Оцінювання

VI. Підсумок уроку "Відкритий мікрофон".

- Я дізнався на уроці ...
- Я зрозумів ...
- Я навчився ...
- Я ціную ...

- Я прагну ...

VII. Домашнє завдання

1. Виразно читати поезію "Бабунин дощ"
2. Намалювати героя з вірша М. Вінграновського "Бабунин дощ" (за бажанням).